

J.nr.: NST-912-00193

Dato: 12. marts 2020

Ref.: JF/KA

Referat af generalforsamlingen i 'Græsningsforeningen Nationalpark Vadehavet' mandag den 2. marts 2020 på Varde Rådhus

Deltagere: Kjeld Andreasen (KA), Mikael Nørby-Lassen (MNL), Ole Andresen (OA), Ole Knudsen (OKN), Preben Helth Jensen (PHJ), Søren Hjort (SH), Esther Hoftijzer (EH), Preben Friis-Hauge (PFH), John Frikke (JF).

Dagsorden ifølge foreningens vedtægter.

1. Valg af dirigent

Mikael Nørby-Lassen blev valgt.

2. Valg af stemmetællere og referent

Stemmetællere ikke valgt, men til at skrive referat valgtes John Frikke.

3. Bestyrelsens beretning for det forgangne år

KA indledte med at takke Varde Kommune for husly og godt samarbejde.

Beretningen blev delt i to, så KA tog sig af det foreningsmæssige og OKN af det, der vedrører konkrete projekter i Varde Ådal og Ho Bugt-området.

KA har deltaget i formøder med Økologisk Landsforening vedrørende et landbrugs- og miljøprojekt, som skal sættes i gang. Det drejer sig i første omgang om et forprojekt og en finansieringsplan, men det hele skal gerne resultere i etableringen af et 'modelbrug', som skal demonstrere naturvenlig græsning og landbrugsdrift, udvikling og produktion af gode fødevarer, formidling og skabe grundlaget for græsningsprojekter andre steder. KA gav udtryk for, at han kun kunne se et så omfattende projekt omkring naturvenligt landbrug fungere ved bl.a. at få en ansat driftsleder på ejendommen. Der arbejdes videre ad sporet, som i første omgang er støttet af nationalparkens bestyrelsen med en ramme på 200.000 kr. til forprojektet.

KA meddelte endvidere, at GFNPV kan få mange flere projekter op at stå, men der er et behov for at få nogen til at drive dem og for at skaffe den nødvendige økonomi. Der skal skaffes så mange midler, at der kan betales for driftsydelser i forbindelse med projekter.

Formanden nævnte endvidere, at Varde Kommune har tilbudt at bistå med fundraising til græsningsprojekter i kommunes område. En model, som kan udbredes til andre kommuner. Men et springende punkt er, om der kan skaffes økonomi til løn m.v....?

Der arbejdes på at opdatere hjemmesiden, og der skal findes en tovholder, som kan varetage opdateringer m.v. Hjemmesiden skal bl.a. udbygges med mere oplysning om, hvordan man bliver medlem og hvad det koster. Græsningsfolderen også et godt aktiv, som vi skal huske at bruge i markedsføringen.

Naturen gavnes af græssende dyr og deres afføring. Det skaber liv og biodiversitet, og KA nævnte også, at græsningsdrift kan medføre et reduceret CO2-udslip, hvis det gribes rigtigt an.

Formanden nævnte endvidere ønsket om, at de fire VH-kommuner indkaldes til møder i løbet af det næste år. Der skal snakkes græsning, jordfordeling, naturprojekter, samarbejde omkring kulturlandskabet m.v. Der er mange relevante emner. Møderne skal sættes op sammen med NPV.

Klimavenlige driftsformer skal opprioriteres på dagsordenen, men hvordan gribes det an? Er det MF'ere, vi skal have fat i? Og hvordan? Og hvad med pressen? Formanden modtager gerne gode forslag til denne proces!

Der er mange jern i ilden!

OKN overtog der fra, og redegjorde for de projekter, som GFNPV har gang i.

Alslev Marsk er etableret med 75 ha med græsning, hvoraf noget også 'slættes'. Preben Helth græsser og er tilfreds med udbyttet af det. Det fungerer!

Vibæk Enge-projektet er startet op og der er indgået kontrakter med stort set alle. Det bliver til 80 ha med græsning og høslæt. Igen et godt samarbejde med lodsejerne!

OKN berettede, at han har indgået en aftale med Varde Kommune om et samarbejde vedrørende hydrologiprojektet i Ål Enge i den nordvestlige del af Ho Bugt. OKN og Peter Witt fra kommunen tager lodsejerrunden sammen, og det virker tilsyneladende godt!

Hydrologi-projekt-enge må ikke gå til græsning, så her samarbejder OKN/GFNPV og Varde Kommune om at finde løsninger. Peter Witt (VK) og OKN (GFNPV) er i gang.

Et mindre græsningsprojekt er også under forberedelse i Kjelst Enge. Ind til videre ca. 65 ha, men OA mener, at flere godt kan beslutte sig til at gå med. OKN og OA arbejder videre med dette.

KA nævnte i forbindelse med de nye projekter, at der skal findes løsninger i forhold til arbejdsindsatsen. Måske en ansættelse af en løs konsulent – en projektkonsulent?

EH spurgte, om Esbjerg Kommune ikke også kan bidrage til de fælles projekter. OKN svarede, at indtil videre, så er der alene arbejdet i Varde Kommune, men at man – når det bliver relevant – naturligvis vil forsøge også at få Esbjerg med.

KA nævnte i denne forbindelse, at et fælles møde med kommunerne måske er løsningen på at der kan rejses timer/penge til projekter i andre dele af nationalparken.

Efter nogle få præciseringer kunne forsamlingen godkende beretningen.

4. Fastsættelse af kontingent

KA foreslog på vegne af bestyrelsen, at der fortsættes uændret med 200 kr. for A-medlemmer og 100 kr. for B-medlemmer, hvilket blev vedtaget.

OA nævner, at der skal flere oplysninger ud om medlemskab og om hvordan man bliver medlem! Fx på hjemmeside og i folderen.

5. Fremlæggelse af årsregnskab til godkendelse

OKN fremlagde og runddelte regnskabet for 2019. Der var et overskud på godt 10.000 kr.

Forsamlingen drøftede mulighederne for at få mere økonomi i græsningen og dyrene, og herefter kunne man godkende regnskabet.

6. Valg af bestyrelsesmedlemmer

På valg var Peter Sønnichsen, Ole Knudsen og Mikael Nørby-Lassen. Disse genopstillede alle, og der ud over havde Preben Helth Jensen tilbudt sig som kandidat.

MNL tilbød at trække sig, og da der ikke var yderligere kandidater i forsamlingen, så blev PHJ valgt til bestyrelsen.

KA takkede MNL for indsatsen og takkede for bestyrelsens indsats. Formanden nævnte, at det er godt med en bred bestyrelse med mange kompetencer.

7. Valg af revisor

Årets regnskab var tjekket af NPV's økonomimedarbejder, Marianne Tølbøll.

OKN foreslog, at der vælges en revisor i foreningen til at sparre med og som kan revidere årsresultaterne. Søren Hjort blev foreslået og valgt.

8. Indkomne forslag

Ingen indkomne forslag.

9. Eventuelt

MNL påpegede behovet for flere engagerede og flere aktive medlemmer i foreningen til at arrangere aktiviteter og skabe nye projekter. KA nævnte det også behovet for arbejdskraft. Fx også til hjemmesiden, hvor JF har talt med Ulrik Lützen om at være webmaster, og han har sagt ja til at hjælpe.

OA tænkte, at GFNPV måske kunne løftes op til at være en interesseorganisation. Tænke den vej rundt i f.t. frivillig arbejdskraft - og også i f.t. at få adgang til nogle flere pengekasser. Mente også, at en indgang kunne være kommunerne. Der er jo ingen, der synes det der arbejdes med er en dårlig idé! Der må kunne skabes mere opbakning! JF bakkede OA op, for ingen synes dette her er en dårlig idé. Der må kunne skaffes opbakning fra andre interessenter også!

KA understregede igen, at der skal økonomi til og at der skal tænkes meget over dette.

SH spurgte om det med lønninger kan 'kantes' ved at man i kommuner og nationalparken tager nogle udgifter og GFNPV nogle andre. Kan man kombinere finansieringen?

SH nævnte, at SAGRO også har skudt penge i Varde Ådal-projektet igennem flere år – tidligere og før de aktuelle projekter. Det er nok svært, at få flere midler der fra!

OKN nævnte, at en rammeaftale med en landboorganisation skal på plads, så NPV ikke kommer i klemme med reglerne om udbud m.v. JF nævnte, at det har været overvejet, at GFNPV og/eller NPV skulle melde sig ind i fx SAGRO, så man kan handle med dem til medlemspriser. Om det er muligt, vides ikke, men det undersøges. EH tager dette med til møde i landboorganisationerne, og får i givet fald styr på, hvad et medlemskab koster.

MNL nævnte, at foreningen skal være mere kendt og der skal være mange flere medlemmer. Så bliver det lettere at skaffe midler! OA nævnte i samme anledning, at man kunne involvere NP-rådet noget mere og der søge idéer og samarbejder.

PFH nævnte, at Varde Kommune har flere forskellige Facebook-sider. Hvad med at få græsningsforeningen ind på disse medier? Tænke i de sociale medier! EH spurgte om GFNPV har en FB-side? Er det en mulighed?

OA gav udtryk for, at først skal hjemmesiden køre og så kan man give den gas på FB.

PHJ nævnte, at man godt kunne lave fælles arrangementer vedrørende ko-fællesskaber – måske holde arrangementer, hvor man deler en stud m.v..

PFH spurgte, om fx et gymnasiehold kunne påtage sig at være webmaster og tage græsningsprojekterne ind i undervisningen – kommunikation, biologi, markedsføring? Kunne det være en idé? Der er gymnasier i Tønder, Ribe, Esbjerg og Varde...

MNL nævnte muligheden for at involvere Vadehavets Formidler Forum (VFF) i sådan et projekt. Udbyde græsning i NPV som emne, fx på gymnasieplan, hvor der er aktive partnere. Kunne der være tilskudsmuligheder/penge til et undervisningsforløb på gymnasieplan – fx 100.000 kr. af NPV's tilskudsmidler?

MNL mente, at vi skal fortælle historien om græsningens betydning for natur, landbrug og mennesker - fra jord til bord. Der ligger en opgave og en god historie dér!

PHJ mente, at landboforeningerne også bør være med i finansieringen af 'den gode historie' – og andre NGO'ere, fx de grønne organisationer som DOF og DN.

SH spurgte om man kunne skabe hold af frivillige, der bidrager til pasningen af hegn, tilsyn af dyr m.v. Helt lokalt kunne man måske nok få frivilligrupper op at stå....

Herefter takkede dirigenten for god ro og orden – og for de mange gode inputs.

Formanden takked for indsatsen og takkede MNL for hans indsats i bestyrelsen.

Således opfattet af John Frikke den 2. marts 2020